

УДК 37.014(477.83-25)''1922/1926''І.Огієнко

ІВАН ОГІЄНКО – ПРОДОВЖУВАЧ ТРАДИЦІЙ ГАЛИЦЬКОГО ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

Ірина Кметь

Педагогічний коледж

*Львівського національного університету імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, 79005*

Розглянуто львівський період діяльності Івана Огієнка – викладача української мови Жіночої учительської семінарії у 1922–1926 років, а також специфіку формування його шевченкознавчих поглядів у контексті культурно-освітнього розвитку Галичини в кінці ХІХ – на початку ХХ століття.

Ключові слова: шевченкознавство, вчитель, українська мова, Жіноча учительська семінарія у Львові.

1 (14) січня 2012 року виповнилось 130 років від дня народження Івана Огієнка – міністра освіти й віросповідань УНР, православного митрополита Вінніпезького і всієї Канади, ректора Кам'янець-Подільського університету, педагога, науковця-енциклопедиста, богослова, філософа, історика Церкви, палеографа, мовознавця, перекладача Святого Письма і богослужбових книг, культуролога, мистецтвознавця, дослідника усної народної творчості, народно-релігійного світогляду, публіциста, редактора і видавця, поета, літературного критика – **шевченкознавця**; вчителя української мови львівської Жіночої учительської семінарії у 1922–1926 роках.

«Служба народів – головна підвалина науки Христової. Усе своє життя я займався перекладом Біблії на українську мову. І я всією істотою своєю переконався, що головне в Святому Писанні – служити ближньому чи народів, і ця служба мусить бути така ж, що це ми служимо Самому Богові: самовіддано і чесно» – наголосив І. Огієнко у своїй праці з нагоди 25-ліття архіпастирської діяльності – «Служити народів – то служити Богові». «... ми часто звемо Шевченка Пророком – це тому, що він ревно служив і Богові, і українському народів...». Кобзареве Слово та Огієнкова Думка воєдино переплелись на сторінках шевченкознавчих праць митрополита Іларіона, щоб і ми могли, читаючи сьогодні «Кобзаря» душею й серцем, за словами митрополита Іларіона, «чути Бога в Небесах» [17].

Кожен етап у житті І. Огієнка сприяв його розумінню знаковості постаті Тараса Шевченка в історії української культури.

Відзначення 100-ліття від дня смерті Кобзаря у 1961 році спонукало митрополита Іларіона у Канаді замислитися над важливими завданнями шевченкознавства і систематизувати власні багатолітні шевченкознавчі напрацювання (окремі з яких уже з'являлися друком на сторінках часописів «Рада», «Віра і культура») у рукописний варіант книги [13]. За життя автора книга не вийшла друком, зате реалізовано цей задум у 2002 році завдяки фундації імені митрополита Іларіона (Огієнка), співголовами якої є Анна Фігус-Ралько (Вінніпег, Канада) та професор, лауреат Огієнківської премії Микола Тимошик (Київ). До книги «Тарас Шевченко» увійшли розділи про «Шевченкові рукописи», «Видання Шевченкових творів», «Шевченко як творець української літературної мови», «Релігійність Тараса Шевченка», окремі статті, передмови, проповіді, рецензії та вірші, присвячені поетові.

Зацікавився творчістю Кобзаря І. Огієнко ще у студентські роки. На сторінках часопису «Рада» 1909 року студент Київського університету св. Володимира Великого, молодий журналіст друкував нариси у рубриці «Шевченко на селі», зокрема – «Чи знають Шевченка та його твори наші селяни?», «Як колись читали Шевченка?» та ін. Кам'янець-Подільський період життя І. Огієнка, що передував «львівському», став надзвичайно плідним у реалізації педагогічних, мовознавчих, шевченкознавчих ідей І. Огієнка. У 1918 році призначений ректором новоутвореного Кам'янець-Подільського державного українського університету, а згодом – Міністром віровизнань, Головноуповноваженим уряду гетьмана П. Скоропадського й УНР. Послідовно та ґрунтовно, цілеспрямовано працював І. Огієнко над утвердженням статусу української мови та її всенародного визнання – підготував закон про державну українську мову й очолив комісію, яка розробила основні правила українського правопису, затвердивши їх для обов'язкового вжитку в усій Україні. У 1917–1918 роки написав та видав десятки книг, підручників задля відродження та популяризації рідної мови: «Вчімося рідної мови», «Рідна мова в українській школі», «Рідне писання», «Українська граматики для навчання в народних школах», «Краткий курс українського язика», «Українська культура». Розпочав працю над «Грамматично-стилістичним словником Шевченкової мови».

21 листопада 1921 року Іван Огієнко з дружиною і трьома малолітніми дітьми залишив Україну – працював в уряді УНР у Тарнові (по вересень 1922 року). У 1922 році у двотомному збірнику кращих творів українських поетів «Струни» (ч. 11, с. 247–249) з'явилася друком збірка поезій Івана Огієнка. Вибірку віршів, що «визначаються гарною мовою й викінченою формою» та видання здійснив Богдан Лепкий. У невеличкому огляді, опублікованому в часописі «Віра і культура» (ч.4 (148) с. 19) зазначалося, що перші вірші І. Огієнко почав друкувати ще у «Громадській думці», а згодом – в інших часописах та альманахах – «вони визначаються гарною мовою й викінченою формою». Вірші І. Огієнка, присвячені Т. Шевченкові, надруковані на сторінках часопису «Віра і культура» у 60-х роках. XX століття, становлять окремий поетичний цикл і є відображенням тривалого вдосконалення поетичного хисту автора глибинного розуміння творчості Т. Шевченка.

Наприкінці літа 1922 року з Тарнова родина Огієнків переїхала до Винник, а згодом – до Львова. Через скрутне матеріальне становище, відсутність фінансового забезпечення, можливостей оплачувати помешкання І. Огієнко з дружиною та донькою Лесею оселилися у Винниках (у Дмитра Маркевича), сини Юрій та Анатолій – тимчасово, за сприянням митрополита Андрея Шептицького, зупинилися в бурсі для дяків у Львові. У 1924 році митрополит Андрей Шептицький прийняв Огієнків без оплати за мешкання до одного зі своїх приватних будинків у Львові (вул. Ходорівська, 15 (Венеціанова, 15) – біля Цитаделі). Цей будинок зруйновано у 1944 році.

Саме за сприянням митрополита Андрея з 4 листопада 1922 року І. Огієнко виконував обов'язки контрактного вчителя української мови і літератури у *Жіночій учительській семінарії у Львові* (тепер приміщення Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка на вул. Туган-Барановського, 7). Незважаючи на прихильне ставлення директора Юліана Дзеровича (згодом саме І. Огієнко рецензуватиме його підручник з педагогіки, надрукований у Львові 1937 року [8, с. 48]), через пропагування української ідеї в час, коли Львівська шкільна кураторія заборонила вживати слово «українець», контракт учителью тимчасово продовжили у 1923 році, а у 1926 році І. Огієнко звільнений з праці у *Жіночій учительській семінарії* [20, с. 33–35].

10 грудня 1923 р. Іван Огієнко став членом Українського Наукового Товариства імені Т. Шевченка у Львові. Окрім здійснення перекладів богослужбових книг, незважаючи на ідеологічні утиски та матеріальні труднощі, що не сприяли науковій праці, у Львові Іван Огієнко працював над окремими розділами нарисів «Українська Церква», багатотомним каталогом описів українських стародруків XV–XVIII століття. У листі до Кирила Студинського (від 24 березня 1925 року), голови НТШ, учений детально змалював стан вивчення стродрукованої книги, вказав на недоліки попередніх видань описів стародруків («ми й досі не маємо ніяковісінського свого українського опису їх»), визначив актуальність цієї праці для істориків, мовознавців («бо це цінне джерело і для вивчення історії нашої мови»), окреслив дослідницькі методи та джерельний матеріал («увійдуть стародруки, що появилися на етнографічно-українській землі мовами: церковно-слов'янською, українською, польською, латинською, російською, жидівською»), з надією на розуміння звернувся про фінансову підтримку у здійсненні цієї праці («щомісячну на рахунок будучого гонорару матеріальну допомогу на півтора року») [21, с. 453–455].

У Львові з'явилися друком історичні, мовознавчі та богослужбові праці І. Огієнка – «Свята відправа Вечірня й Рання мовою українською» (Львів, 1922), «Український стилістичний словник» (Львів, 1924), «Чистота й правильність української мови» (Львів, 1925), «Український правопис зі словничком» (Львів, 1925) та фундаментальна «Історія українського друкарства» (Львів, 1925). Монографія, присвячена основним етапам розвитку книгодрукування в Україні (розглянуто білорусько-українське друкарство, друкарство на галицькій землі, на Київщині, Чернігівщині, Поділлі), на думку критика К. Студинського, – «величний твір, а серед культурних націй, як англійська, така книжка знайшлася

б у кожній хаті інтелігентного громадянина» [19, с. 140–153]. І. Огієнко обґрунтував думку про існування книгодрукування на західноукраїнських землях ще до І. Федорова. І хоч спростування загальноприйнятої теорії про виникнення друку у Росії (у 1564 році «Апостол» надруковано у Москві, а 1574 року – у Львові) не викликала зацікавлення в академічних колах радянських учених, не згадувалося ім'я І. Огієнка у виданнях, присвячених книгодрукуванню, його дослідження використав у своїй праці «Древне-русская книжная гравюра» (Москва, 1951) А. Сидоров, член АН СРСР, а згодом концепція розвитку українського друкарства знайшла підтвердження у багатьох працях сучасних істориків книгодрукування. Повний перелік львівських видань І. Огієнка подано у «Науковому збірнику», що видав Ювілейний комітет у 1937 році з нагоди 30-ліття праці вченого [12, с. 12, 151].

Нелегкий період його проживання та праці у Львові, спілкування з І. Свенціцьким, К. Студинським, І. Крип'якевичем, В. Щуратом, О. Барвінським, В. Гнатюком, М. Возняком, О. Маковеем, викладання у Жіночій учительській семінарії, академічний дух цього навчального закладу, що надихав до праці знаних філологів-шевченкознавців минулого [15]¹, раптове завершення цього етапу у житті ученого спонукали І. Огієнка розпочати послідовну працю над формуванням та систематизацією власної шевченкіани – доповнюючи та поглиблюючи провідні національні ідеї Т. Шевченка, виокремлені у дослідженнях Омеляна Партицького (1872) та інших учених, що творили на теренах Галичини в кінці XIX століття.

Завдяки діяльності греко-католицького священника, громадського діяча Данила Танячкевича початком щорічного вшанування пам'яті Т. Шевченка у Галичині вважають 1862 рік. У 1862 році о. Танякевич розповсюдив серед львівського духівництва «Кобзар», опублікував статтю «Слівце правди “Dziennikowi Literackiemu” про нашого батька Т. Шевченка» у «Вечорницях» [18]. Незважаючи на ідеологічні, конфесійні упередження греко-католицького духовенства (ім'я «богохульника і схизматика» Т. Шевченка до вказаного року у галицьких церквах не згадувалось), саме у 1862 році за ініціативою української молоді у львівській церкві на вул. Францішканській православний священник з Буковини о. Хараневич відслужив першу панахиду за Кобзарем [6, с. 42–46]. Особливе зацікавлення постаттю Т. Шевченка у Галичині в кінці XIX століття підсилювалось загальнонаціональним культурно-освітнім розвитком, що супроводжувався активною діяльністю організації «Просвіта» (заснованої у Львові 1868 року), Наукового Товариства імені Т. Шевченка (заснованого у Львові 1873 року), до якого належали також греко-католицькі священники, формуванням українського жіночого руху. Сплеску патріотичних почуттів українців сприяли перші публікації творів Т. Шевченка в українській періодиці Галичини, у гімназійних читанках Б. Дідушицького (1866 року), О. Торонського

¹ Відомий мовознавець, етнограф, історик, громадський діяч Омелян Партицький (викладач української мови у Жіночій учительській семінарії у 1871–1895 роках).

(1868 року), О. Барвінського (1871 року); виданий у Львові двотомник «Поезії Тараса Шевченка» (1867 року) та львівське видання «Кобзаря» (1893 року) [11].

Про Т. Шевченка, співця нелегкої долі народу, писали відомі літературознавці, праці яких з'являлися друком саме у Львові – О. Кониський, М. Возняк, Ф. Колесса, О. Огоновський, І. Франко, В. Щурат [1, 4, 14, 23]. Творчість Кобзаря дала поштовх для національно спрямованої просвітницької діяльності випускниць Жіночої учительської семінарії у Львові, створеній у 1871 році задля реалізації освітньої реформи Австро-угорського уряду – забезпечення народних (початкових) шкіл учителями та з метою допомогти жінці присвятити своє життя вихованню дітей [9]. Незважаючи на те, що на вивчення української мови у Семінарії відводили значно менше годин, аніж на вивчення польської чи німецької, саме Шевченкова муза (поширення творів Т. Шевченка зі збірника «Новые стихотворения Пушкина и Шевченки», виданого 1859 року в Лейпцигу за ініціативи П. Куліша) надихала до вчительської поетичної та літературознавчої праці Костянтину Малицьку (Віру Лебедову), Юлію Шнайдер (Уляну Кравченко), М. Ленерт-Домбровську (Марійку Підгірянку) [5, 7, 16]. До 100-річчя з дня народження Т. Шевченка у Товаристві наукових викладів імені Петра Могили у Львові (1908–1938 роки) створили окрему ювілейну секцію, доповідь на якій про «Жінку у творах Шевченка» підготувала К. Малицька. Згодом, у міжвоєнний період, шевченкознавче спрямування діяльності об'єднало членкинь «Союзу українок». Про це нагадують публікації на сторінках «Жіночої долі» (щорічні нагадування про «всенародне, національне свято 9–10 березня»; рекомендації щодо його проведення в жіночих гуртках і читальнях; тексти доповідей шевченківської тематики; повідомлення про вшанування пам'яті Т. Шевченка в українських дошкільних закладах і школах) [11]. Запал та наполеглива праця галичанок на педагогічній ниві в умовах утисків національних проявів владою Польщі, написання та поширення у школах, дошкільних закладах творів про Шевченка для дітей і молоді («Вінок на могилу Тараса Шевченка» К. Малицької, «Слідами Тараса» С. Кабаровської (Львів, 1914), «Тарас у дяка» (1923), «Діло в честь Тараса» (1924) І. Блажкевич), видання читанок та букварів, організація відповідних свят, пошук коштів для встановлення пам'ятника Кобзареві у Львові сприяли поширенню української ідеї у слові Кобзаря [11].

Іван Огієнко був продовжувачем та популяризатором ідей галицького шевченкознавства у не менш складний період історії.

Після смерті дружини Домініки у 1937 році, професор Іван Огієнко 9 жовтня 1940 року прийняв чернечий постриг у Яблочинському Свято-Онуфріївському монастирі й обрав ім'я Іларіона – на знак спадкоємності духовного подвигу першого митрополита Київського часів Ярослава Мудрого. 9 жовтня 1940 року став архієпископом, 16 березня 1944 року – митрополитом Холмським і Підляським православної Варшавської митрополії. У липні 1944 року у складі керівного духовенства Української православної церкви, що діяла на теренах Польщі, митрополит Іларіон покинув країну, оселився у Швейцарії. 16 вересня 1947 року на запрошення православної громади собору Св. Покрови у Вінніпезі переїхав до Канади. Продовжив видавничу діяльність – заснував

народний християнський місячник «Слово Істини» (виходив по жовтень 1951 року), «Нашу Культуру» (виходив з листопада 1951 по жовтень 1953 року) цей журнал незабаром друкується під назвою «Віра й Культура» (проіснував до грудня 1967 року). Друкує низку праць з історії України, Церкви. Серед них – «Історія української літературної мови», «Українська церква за час Богдана Хмельницького», «Іконоборство», «Книга нашого буття на чужині». У 1951 році владика обраний митрополитом Вінніпезьким і главою Української Греко-Православної церкви в Канаді. На цьому посту залишився до своєї смерті.

Відзначенню 100-ліття від дня смерті Кобзаря у 1961 році присвятив митрополит Іларіон видання «Граматично-стилістичного словника Шевченкової мови». Про всі події, що відбувалися у світі у 60-х роках, пов'язані з іменем Кобзаря, було анонсовано, оглянуто в окремих публікаціях, у рубриках журналу «Віра і культура». Апогеєм вшанування Т. Шевченка у Канаді стало відкриття у Вінніпезі пам'ятника Кобзареві. Незважаючи на недугу, митрополит Іларіон 9 липня 1961 році виступив з вітальним словом на урочистостях з нагоди відкриття монументу.

У кропіткій та цілеспрямованій діяльності митрополита Іларіона для «належного оцінення творів Тараса Шевченка» та утвердження його імені у світі (у 1961 році до 100-літнього ювілею з дня смерті поета відбулося відкриття у Вінніпезі пам'ятника Т. Шевченкові, видано «Граматично-стилістичний словник Шевченкової мови», організовано численні акції, про що публікувались на сторінках «Віри і культури», врешті багатолітні шевченкознавчі напрацювання систематизовано у рукописний варіант книги «Тарас Шевченко», відображено та окреслено перспективи подолання «двох хиб» наукових шевченкознавчих досліджень, на яких наголосив І. Франко, аналізуючи праці М. Драгоманова, О. Огоновського, О. Партицького – застарілість наукового методу і застарілість самих поглядів на життя, світ і історію [22, с. 107]. Новаторство І. Огієнка як шевченкознавця полягало в осмисленні духовних основ світовідчуження Поета, у підкресленні його глибокого розуміння символічної біблійної і патріотичної водночас ідеї – служити Богові і служити народу. І це Слово митрополита Іларіона про Кобзаря прозвучало в час, коли радянське літературознавство всіляко доводило антицерковність та антирелігійність поета.

Після звільнення з Жіночої учительської семінарії І. Огієнко переїхав до Польщі, з 1 лютого 1926 року став звичайним професором церковнослов'янської мови і кириличної палеографії Відділу православної теології у Варшавському університеті. У 1932 році його звільнили «за спротив полонізації православних студентів». За цей період Іван Огієнко заснував науково-популярні щомісячники «Рідна Мова» (1933–1939), «Наша Культура» (1935–1937), видав 30-томну «Бібліотеку українознавства», тритомний збірник «Визволення України», низку інших наукових праць. У 1935 році на сторінках «Рідної мови» з'явилась публікація «Значення Тараса Шевченка в історії української літературної мови». У листах до К. Студинського цього періоду І. Огієнко з гіркотою писав про своє «спокійне» життя – «у нас ту ще гірше, як у Вас. Обставини не до витримання... Живеш, не певний завтрашнього дня... Як ти хоч трохи маєш свою думку, то

горе тобі...» [21, с. 601, 624, 647,], роздумує над можливістю «навіть перебіратися до Львова» [21, с. 634–635].

Високо оцінюючи мовознавчу діяльність К. Студинського, зокрема його дослідження розвитку літературної мови у Галичині, маючи власний досвід нелегкого життя та діяльності у галицькому середовищі початку ХХ століття, І. Огієнко у 1936 р. в одному з листів зауважив: «літературна мова в Галичині все ж таки весь час росла головно під впливом Великої України. Без неї вона б закорузла... москвофільство шкодило розвиткові літературної мови в Галичині... добре робили галичани, що за всяку ціну нав'язували й утримували стосунки з Великою Україною... Думаю, що коли б вияснити, якими блудними стежками йшов і йде розвиток літературної мови в Галичині, то це не одному відкрило б очі на цілий процес і пояснило б атмосферу, що так згулася коло мови й правопису» [21, с. 654–655]. Таке глибинне розуміння ідеї соборності України, ролі Т. Шевченка у формуванні української літературної мови митрополит Іларіон втілював до кінця свого життя у послідовній педагогічній, науковій та пастирській діяльності.

Список використаної літератури

1. *Барвінський О. Г.* Тарас Шевченко – апостол правди і науки, учитель людства. / О. Г. Барвінський – Івано-Франківськ : Плай, 2001. – 78 с.
2. *Возняк М.* Народина культу Шевченка в Галичині / М. Возняк // Неділя. – 1911. – Ч. 11–12. – С. 1–5.
3. *Колесса Ф.* Студії над поетичною творчістю Т. Шевченка / Ф. Колесса // Фольклористичні праці. / Ф. Колесса – К., 1970.
4. *Кониський О.* Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя. / О. Кониський – К., 1991.
5. *Лебедова Віра* [Малицька К.]. Вінок на могилу Тараса Шевченка. / Віра Лебедова [К. Малицька] – Львів : З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка, 1914. – 8 с.
6. *Луцик-Мулик Ю.* Шевченко й Церква (На 160-ліття з дня народження Тараса Шевченка) / Ю. Луцик-Мулик // Віра й культура. – Вінніпег, 1974. – № 1. – С. 33–55.
7. *Малицька К.* Шевченко у дівочій школі / К. Малицька // Рідна школа. – 1932. – Ч. 6. – С. 82–86.
8. *Марушкевич А.* Актуальні проблеми науково-педагогічної спадщини Івана Огієнка. – Київ, 2005. – 191 с.
9. *Маслій Г.* Підготовка вчителів у жіночих середніх навчальних закладах: західноукраїнський контекст (друга половина ХІХ – початок ХХ сп.). / Г. Маслій // Наукові записки. Серія: Педагогіка. – 2009. – № 1 – С. 81–84.
10. *Митрополит Іларіон* / за ред. В. Гаюка, О. Жданова, З. Тіменика. – Львів, 1993. –
11. *Нагачевська З.* Виховно-освітній потенціал “жіночої” Шевченкіани (західноукраїнські землі кінця ХІХ ст. – 1930-х рр.) / З. Нагачевська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (33). – С. 30–34.
12. *Нестеренко А.* Митрополит Іларіон – служитель Богові й народові. Короткий нарис його життя й діяльності / А. Нестеренко // Ювілейна книга на пошану митрополита Іларіона. – Вінніпег, 1958. – 150 с.

13. *Огієнко І.* (митрополит Іларіон). Тарас Шевченко. / І. Огієнко– Київ, 2002.
14. *Огоновський О.* цикл статей “Критично-естетичний погляд на декотрі поезії Т. Шевченка” / О. Огоновський // Правда. (1872. – №. 9; 1873. – № 1; 3 – 6; 13).
15. *Партицький О.* Провідні ідеї в творах Тараса Шевченка. / О. Партицький – Львів, 1872. – 32 с.
16. *Підгірянкa Марійка.* Відгуки душі. / Марійка Підгірянкa– Львів. – 1908. – 32 с.
17. Послання митрополита Іларіона, виголошене у катедрі Пресвятої трійці у Вінніпезі 10 березня 1964 р. // Віра і культура. – 1964. – Ч.6 (126). – С. 1–2.
18. *Танякевич Д. І.* // Шевченківський словник. – Київ, 1977. – Т. II. – С. 253.
19. *Тимошик М.* Голгофа Івана Огієнка. / М. Тимошик – К. 1997. – с.
20. *Тіменик З.* Іван Огієнко (митрополит Іларіон). / З. Тіменик – Львів, 1997. – 227 с.
21. У півстолітніх змаганнях. Вибрані листи до Кирила Студинського (1891–1941). – Київ, 1993. – 766 с.
22. *Франко І.* Причинки для оцінення поезій Тараса Шевченка / І. Франко // Мозаїка. – Львів, 2001. – С. 107–121.
23. *Щурат В.* Перша оцінка Шевченка в Галичині / В. Щурат // Неділя. – 1912. – Ч. 46. – С. 1-2.
24. *Ярмусь С.* Феномен Івана Огієнка (митрополита Іларіона). / С. Ярмусь – Київ–Вінніпег, 1998. – 26 с.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2013

Прийнята до друку 25.04.2013

IVAN OGIYENKO - THE CONTINUER OF GALICIAN SHEVCHENKOLOGY TRADITIONS

Iryna KMET'

*Ivan Franco National University of Lviv,
1 Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79602*

The article considered teacher's period of work Iwan Ohijenko in Women teachers' seminary in 1922 - '26, and specific form Shevchenko's studies views in the context of cultural and educational development of Galicia at the end XIX – beg. XX century.

Key words: Shevchenko's studies, teachers', Ukrainian language, Women teachers' seminary in Lviv.

**ИВАН ОГИЕНКО – ПРОДОЛЖАТЕЛЬ ТРАДИЦИЙ ГАЛИЦКОГО
ШЕВЧЕНКОВЕДЕНИЯ****Ірина КМЕТЬ***Педагогический колледж**Львовского национального университета имени Ивана Франко
ул. Туган-Барановського, 7, Львов, Украина, 79005*

Рассмотрен львовский период деятельности Ивана Огиенка – преподавателя украинского языка Женской учительской семинарии в 1922–1926 году, а также специфику формирования его, шевченковедических взглядов в контексте культурно-образовательного развития Галичины в конце XIX – в начале XX века.

Ключевые слова: шевченковедение, учитель, украинский язык, Женская учительская семинария во Львове.

